

SECCIÓ FILOLÒGICA

RAMON AMIGÓ I ANGLÈS

Presentat per Joaquim Mallafrè i Gavalrà

A l'hora de valorar la candidatura de Ramon Amigó i Anglès, nascut a Reus l'any 1925, com a membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans que la Secció Filològica m'ha encomanat de defensar, ens trobem davant d'un cas d'evident dedicació a la nostra cultura i de col·laboració real i rigorosa a l'Institut d'Estudis Catalans que mereixen la consideració de tots nosaltres. El seu historial parla per ell mateix i em limitaré molt breument, però espero que d'una manera suficient, a resseguir-ne els punts cabdals:

L'ensenyament de la llengua catalana. Durant els anys de prohibició pública del català, en va potenciar l'ús i el conreu com a professor de la JAEC, va fer classes de 1961 a 1977 en sessions vespertines orals —naturalment, no autoritzades— o per correu, mitjançant les trameses que corregia i comentava amb un domini poc corrent, trameses que havien estat elaborades amb la Delegació d'Ensenyament Català d'Òmnium Cultural, amb la revisió de Joan Triadú i d'una sèrie de col·laboradors que ja en aquells anys hi treballaven. Com a testimoni d'aquesta època escriu el llibre *L'Ensenyança de la llengua catalana, des de Reus, sota el franquisme. Homenatge a Teresa Miquel i Pàmies (1900-1988)*, que acabava d'aparèixer.

Personalment puc dir que Ramon Amigó és un dels puntals a qui dec la meva introducció seriosa al català escrit i l'aprofundiment poste-

rior que em va permetre d'encarregar-me des del 1972 de les classes del Departament de Filologia a la Divisió dels Centres Universitaris del Camp de Tarragona; centres que va impulsar, per cert, el doctor Badia i Margarit com a rector de la Universitat de Barcelona. Esmento tot això que pot semblar una mica anecdòtic, perquè tots vostès coneixen els estranys viarans pels quals la majoria de nosaltres durant unes quantes generacions, moltes generacions, hem arribat a un cert domini lingüístic, que la cultura oficial ens negava. Ramon Amigó va ser un dels homes que va fer possible una estructura precària, però solvent, forçosament anònima que, tanmateix, seria una base sòlida de recuperació de la llengua mentre no arribaven temps més favorables.

Activitats i publicacions diverses. Com a secretari (1951-1953) i president (1956-1960) de l'Associació Excursionista de Reus, Ramon Amigó va impulsar l'excursionisme científic amb el seu estudi dels Motllats o amb la guia itinerària de les muntanyes de Prades, el Montsant i serra la Llena, escrita en col·laboració amb Josep Iglésias i Joaquim Santasusagna. Les masies catalanes, la capitalitat comarcal, l'estudi de l'antic terme del «territori» de Tarragona, els pous de neu del camp de Tarragona o la influència de la política en la denominació de les vies urbanes han estat objecte dels seus llibres i articles.

Com a membre de la Secció de Lletres del Centre de Lectura de Reus, i més tard com a president d'aquesta entitat, va contribuir eficaçment a la plena normalització lingüística de la seva revista, dels actes culturals, dels serveis i de l'administració. Una altra mostra de reconstrucció del teixit social i cultural que hem heretat de persones com ell.

L'onomàstica. Però l'activitat més estrictament científica, pel volum de publicacions, pels seguidors que ha agrupat sota el seu mestratge i per la col·laboració amb l'IEC, és l'onomàstica: *Els topònims de la ciutat i del terme de Reus* (1957), *Els topònims del terme municipal i del poble de la Mussara* (1963), premis Eduard Brossa de la Societat Catalana de Geografia, filial de l'IEC, del 1955 i 1961, respectivament; *Els topònims del terme municipal i del poble de Constantí* (1968); *Toponímia dels termes municipals i nuclis de població de Castellvell del Camp i d'Almóster* (1968); *Toponímia de Vilaseca de Solcina i del seu terme municipal* (1978); *Toponímia del terme municipal de Vilallonga de Ter* (1979); *Noms de lloc i de persona del terme de Prades* (1985); *Materials per a l'estudi dels noms de lloc i de persona, i renoms, del terme de Reus* (1988) o els estudis sobre Siurana i Ulldemolins, que ja té enllestits, rematats per la introducció metodològica: «Sobre inventaris de noms de lloc», (1989) constitueixen el gruix d'un arbre que comprèn disset llibres i una quarantena llarga d'articles especialitzats, a part de les col·laboracions més circumstancials.

La seva influència no es limita als llibres: si a les comarques del sud del Principat hi ha una xarxa d'estudiosos de l'onomàstica que abraça pràcticament tot el territori, això és gràcies al seu mestratge, exercit amb eficàcia i humilitat. Més d'una tesi doctoral, com la de Dolors Roigé sobre noms de lloc i persona de Riudecanyes —un model metodològic acuradíssim—, ha sorgit del seu entorn, i Ramon Amigó ha donat consell o ha col·laborat en obres similars sobre Rasquera, Lloar, Gratallops, Torroja, etc., que els especialistes poden valorar més bé que jo.

La seva tasca com a vice-president de la Societat d'Onomàstica, les seves conferències i cursets a les universitats de València, Lleida i Tarragona han estat seguides i molt ben considerades per estudiants i per estudiosos com Enric Moreu-Rey, Josep Moran o Jordi Carbonell: Precisament aquest em comentava el valor del seu treball i la seva col·laboració sense reserves amb l'IEC. L'admissió de Ramon Amigó com a membre corresponent reconeixeria i ratificaria una funció exercida de fet des de fa temps.

JOSEP GIFREU I PINSACH

Presentat per Jordi Carbonell i de Ballester

Josep Gifreu i Pinsach va néixer a Palou de Revardit al Pla de l'Estany el 31 d'octubre de 1944. L'any 1973 es graduà en periodisme a l'Escola Oficial de Periodisme de Barcelona. L'any 1975 obtingué la llicenciatura en filosofia i lletres a la Universitat de Barcelona, el 1979 la llicenciatura i el 1982 el doctorat en Ciències de la Informació a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Desenvolupà una brillant tasca docent a la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona, primer com a professor no numerari des del curs 1975-1976 sobre introducció a la comunicació de masses. Com a adjunt interí des del curs 1982-1983 i com a titular d'universitat des del curs 1984-1985 sobre teoria de la comunicació social dins l'àrea de coneixement de periodisme. És cap del nou Departament de Periodisme entre l'abril del 1987 i l'abril del 1989. En l'actualitat és catedràtic de teoria de la informació a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Col·laborà de jove amb les societats filials de l'Institut. Primerament, participa en les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. L'any 1984 coordina la Junta ges-